

drøfte, forinden man forelægger det i Salen, hvilket jeg ogsaa for mit Bedkommende skal følge, men hvorved jeg virkelig ikke seer, at man kunde have nogen væsentlig Hjælp af det Forslag, som her er fremkommet, og i denne Henseende er Ministeriet i det Hele samstemmende, idet det betragter det nærværende Udskast for at være af en saadan Natur, at det ikke kan tjene til noget heldbringende Grundlag for Communalordningen (Hør!).

B. Schøler: Jeg kan ikke nægte, at det er med en vis Sky, jeg vover at reise mig, for at tale for den forelagte Skizze, som jeg meget gjerne med den ærede 6te Kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Mourier) vil kalde den, fordi Spasmageriet ligesom har faaet Privilegium paa at slaae sig løs derpaa (Hør!). Jeg tør imidlertid ikke tie stille, fordi Sagen ligger mig saa meget paa Sinde, og det fordi jeg i de Aar, jeg har været Embedsmand, har ved enhver Communal-sag følt Manglerne og Usuldkommenhederne i vor nuværende communale Forsfatning, ja! jeg har ogsaa, indtil vi fik en ny Statsforsatning, staaet i en Modsatning til de Mænd, som higede efter en Forandring i Statsforsatningen, thi det kom mig altid for, at det, som vi væsentligst trangte til, var en gennemgribende Udvikling af vore communale Forhold (Ja!). Jeg havde aldrig Frygt for Enevoldsmagten, og fandt ikke, at den trykkede os, men jeg sølte bestandig, at der var oversfor Enevoldsmagten, mellem Enevoldsmagten og Folket, en Embedsvoldsmagt, som hindrede Folket, som hindrede Menighederne, hindrede Communerne i at kunne røre og bevæge sig i deres simple dagligdags Forhold (Hør!). Det er ganske mærkeligt, at jeg nu, da vi komme til at afhandle om Communalforsatningen, skal komme til at staae i Modstrid med Mænd, som før have bebrejdet mig, at jeg ikke higede efter Forandringer i Statsforsatningen, skal komme til at staae i Strid med Mænd, som nu ville lade det berøve med den communale Lov. Det er ogsaa ganske mærkeligt, naar man tager alt det, som er sagt mod det nærværende Lovforslag, og samler det til en Hovedsum, at see den indre Modsigelse, som er deri. Paa den ene Side er der sagt, og sagt af en og samme Mand, at Lovudkastet var ubrugbart og upraktisk og ikke kunde an-

vendes, og paa den anden Side har man sagt, at det vil omstyrte Staten, ja man har endog-
saa paastaet, det vilde omstyrte Monarkiet. Jeg kan nu aldeles ikke forstaae, hvordan det skulde kunne svække Monarkiet. Andre have sagt, at det vilde svække Staten, ja den høitærede Minister, som har talt, har ogsaa idag gjen-
taget dette, at det vilde svække Statsmagten. Den samme ærede Minister har dernæst sagt, at dette Lovforslag ikke bevarede Grundpillerne for Staten. Jeg skal i den Anledning tillade mig at anføre et lille Træk. Jeg spurgte engang En af vore Amtmænd, om han havde hørt, at Regjeringen havde den Tanke, at Amtmændene skulde gaae af; da svarede han: det skeer aldrig, for saa roffes Statens Grundpiller (Latter). Ja, hvis man ved Staten forstaaer dette hele Indbegreb af Statsembedsmand, hvis man ved Staten forstaaer Alt, hvad der er opført i Statskalenderen, da kan jeg nok forstaae, at man kan sige: hvor bliver Staten af, for det kunde nok være, naar vi fik en dygtig Communaludvikling, da vilde Statskalenderen blive lidt tyndere, end den er (Bravv!). — Jeg skal tillade mig at dvæle lidt ved de i de enkelte Paragrapher udtalte Principer, og kun henholde mig til nogle Indvendinger, som ere gjorte derimod. Der er imod § 6 igaar indvendt af den ærede Rigsdagsmand for Ringkøbing Amts 2det District (Boserup), at det vilde være for stort et Antal, hvoraf Communeraadet kom til at bestaae; han fremhævede især som noget Absurd, at, naar Communen kun bestaaer af 50 Bølgere, skulde den undvare Communeraad. Jeg tror dog, at den Bestemmelse ikke er saa ganske uovereensstemmende med vor gamle Communesforsatning; thi vort Communallov er ikke saa ungt, som den ærede Rigsdagsmand for Nykøbing igaar vilde mene. Det har været Tilfældet i vor gamle Communesforsatning, det er endnu Tilfældet den Dag i Dag i Slesvig, hvor man ikke har faaet nogen nyere Forsatning, men hvor den gamle, paa Vedtagter grundede, har bevaret sig; der har det været Tilfældet, og er det endnu, at alle Mænd samles til Grande, for at raadslaae om, hvad der skal foretages; derpaa udføres af Enkeltmand, hvad der er blevet besluttet i Fællesskab. Saaltes var det ogsaa